

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 23.11.2017r.
COM(2017) 718 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Komunikat w sprawie rozwoju sieci energetycznych w Europie

1. Wprowadzenie

Opracowana przez Komisję Europejską „Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu” stanowiła nowy impuls do dążenia do bezpieczeństwa, zrównoważonego działania i konkurencyjności w dziedzinie energii.

W skali globalnej Europa pozostaje liderem pod względem ambitnego wkładu w porozumienie paryskie oraz w odniesieniu do wdrażania transformacji energetyki w praktyce, co opisano w trzecim sprawozdaniu na temat stanu unii energetycznej¹. **Międzysystemowe połączenia sieci europejskiej pomogą osiągnąć ostateczne cele unii energetycznej, tak aby zapewnić wszystkim Europejczykom przystępną cenowo, bezpieczną i zrównoważoną energię.**

System elektroenergetyczny, w którym w 2030 r. około połowa energii będzie wytwarzana z odnawialnych źródeł energii i który zostanie w pełni zdekarbonizowany do 2050 r., będzie kamieniem węgielnym wspomnianej transformacji energetyki. Oznacza to bardzo poważne wyzwania w zakresie dostosowania naszych regulacji, naszej infrastruktury i uruchomienia niezbędnych inwestycji.

Jak zostało podkreślone na kilku posiedzeniach Rady Europejskiej oraz przez szefów państw i rządów, ostatnio przez prezydenta Macrona podczas COP23, **dobrze połączone międzysystemowo i zintegrowane sieci transeuropejskie są nieodzowne, aby transformacja energetyki zakończyła się powodzeniem.** Komisja odniosła się do tej konieczności w komunikacie² w sprawie „osiągnięcia docelowego poziomu 10 % w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych”.

Pakiet „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, przyjęty pod koniec ubiegłego roku, zapewnia bardzo zaawansowane ramy prawne służące przejściu na czystą energię i umożliwianiu realizacji inwestycji w czystą energię w celu tworzenia miejsc pracy i osiągnięcia wzrostu gospodarczego. **Aby w pełni wspierać transformację energetyki, infrastrukturę sieciową w Europie należy rozwijać w tym samym kierunku i w tym samym tempie.** Jest to tym ważniejsze, że rosnący udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych będzie wymagał większej wymiany transgranicznej, aby utrzymać stabilność sieci. W tym kontekście ściślejsza współpraca regionalna między państwami członkowskimi może prowadzić do bardziej zoptymalizowanego stosowania odnawialnych źródeł energii i infrastruktury sieciowej.

Połączone międzysystemowo sieci elektroenergetyczne i gazowe mają również kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa dostaw energii. Dobrze zintegrowane sieci stanowią nie tylko najlepszą gwarancję skompensowania ewentualnej awarii największej infrastruktury w dowolnym państwie członkowskim, ale także skutkują zwiększeniem możliwości dostaw, a co za tym idzie, bardziej konkurencyjnymi cenami na rynkach krajowych. **Europa musi**

¹ COM(2017) 688.

² COM(2015) 82.

jednocześnie uznać konsumenta za najważniejszy element systemu energetycznego poprzez między innymi wzmacnianie i tworzenie inteligentnych sieci dystrybucji.

Ponadto należy zmodernizować sieci UE, aby umożliwić transformację energetyki oraz wspierać i czerpać korzyści z szybkiej cyfryzacji gospodarki. Innowacyjność i inteligentne rozwiązania w sieciach na wszystkich poziomach mają zasadnicze znaczenie, jeśli chodzi o zarządzanie popytem i inne usługi inteligentnych sieci. Takie technologie wzmacniają pozycję konsumentów i pomagają zwiększyć konkurencyjność przemysłu UE.

Szacuje się, że **do 2030 r. w ramach modernizacji i rozbudowy europejskich sieci energetycznych konieczne będą inwestycje o wartości około 180 mld EUR**. Inwestycje te doprowadzą do rocznych oszczędności w wysokości 40–70 mld EUR³ pod względem unikniętych kosztów wytwarzania i bardziej konkurencyjnych cen hurtowych gazu, co przyczyni się do utrzymania w ryzach kosztów transformacji energetyki, a tym samym zwiększenia konkurencyjności Unii.

W niniejszym komunikacie podsumowano postępy osiągnięte w integracji i modernizacji europejskich sieci energetycznych na poziomie przesyłu w ramach naszej polityki TEN-E i nakreślono przyszłe działania służące zagwarantowaniu, aby infrastruktura mogła w pełni przyczyniać się do realizacji naszych celów polityki energetycznej i klimatycznej na 2030 r. oraz w późniejszym okresie. Oceniono również postępy w osiąganiu docelowego poziomu 10 % w zakresie połączeń międzysystemowych oraz przyjęto dalszą perspektywę zmierzającą ku celowi na 2030 r. uzgodnionemu przez Radę Europejską.

2. Polityka transeuropejskich sieci energetycznych (TEN-E) jako kamień węgielny unii energetycznej

Inwestycje muszą się przyczyniać do osiągnięcia w pełni europejskiej sieci energetycznej, dzięki której wszystkie państwa członkowskie będą połączone międzysystemowo i zabezpieczone przed nagłymi przerwami w dostawach, które były i nadal są częste⁴. Aby zapewnić terminową realizację tych inwestycji i budowę niezbędnej infrastruktury, w 2013 r. Unia Europejska przyjęła rozporządzenie⁵ w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskich sieci energetycznych. Rozporządzeniu towarzyszył instrument „Łącząc Europę”⁶ stworzony w celu finansowego wsparcia rozwoju transeuropejskich sieci energetycznych, transportowych i telekomunikacyjnych.

2.1 Polityka TEN-E skoncentrowana na priorytetach Europy i przyspieszeniu inwestycji

³ Study on the benefits of an integrated European energy market, 2013, Booz & co (analiza korzyści płynących ze zintegrowanego europejskiego rynku energii, 2013, Booz & co), https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130902_energy_integration_benefits.pdf

⁴ Zob. przypis 3.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej (Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39).

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129).

Ramy polityki TEN-E od 2013 r. umożliwiają skoncentrowane podejście do identyfikowania i wspierania realizacji projektów niezbędnych dla dobrze połączonych sieci w państwach członkowskich i wewnętrznego rynku energii. Jest ono oparte na obiektywnym i kompleksowym procesie selekcji, w którym priorytetowo traktowane są najbardziej potrzebne projekty infrastrukturalne.

Coraz lepiej widać skuteczność tego podejścia. Około 30 projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących infrastruktury energetycznej zostało ukończonych lub zostanie wdrożonych do końca 2018 r. Ukończenie kolejnych 47 ważnych projektów, których łącznie będzie 173, zaplanowano około roku 2020. Wiele projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania nadal jednak nie jest realizowanych – dotyczą one zarówno infrastruktury elektroenergetycznej, jak i gazowej, a około połowa tych projektów napotyka na opóźnienia zazwyczaj w trakcie procesu udzielania pozwoleń lub została przesunięta⁷ często z powodu niepewności związanej z rentownością lub przyszłym popytem.

Tabela 1: Przegląd projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w podziale na sektory

Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania ujęte w 1. i 2. wykazie do ukończenia* w latach 2013–2018					
Energia elektryczna	Inteligentne sieci	Gaz	Ropa naftowa	CCS	Ogółem
22	0	8	0	Nie dotyczy	30
Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania ujęte w 3. wykazie					
Energia elektryczna	Inteligentne sieci	Gaz	Ropa naftowa	CCS	Ogółem
106	4	53	6	4	173
Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania ujęte w 3. wykazie, których zakończenie przewiduje się* do 2020 r.					
Energia elektryczna	Inteligentne sieci	Gaz	Ropa naftowa	CCS	Ogółem
31	0	14	2	0	47

**Projekty do zakończenia obejmują projekty, które są albo na etapie uzyskania pozwolenia albo już w trakcie budowy oraz które mogą być realnie zakończone do końca wskazanego okresu.*

Wsparcie finansowe Unii w ramach instrumentu „Łącząc Europę” było ważnym czynnikiem w realizacji niektórych najistotniejszych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w zakresie energii elektrycznej i gazu, które przynoszą znaczące korzyści społeczno-gospodarcze na poziomie regionalnym, ale których kosztów nie mógłby ponieść sam rynek. Program jest ważnym czynnikiem umożliwiającym mobilizację prywatnych inwestycji. Ogółem wybrano 93 działania, którym odpowiadały 74 zrealizowane projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, mające uzyskać dotacje na prace i badania o łącznej wartości 1,6 mld EUR (z całkowitego budżetu na energetykę w ramach instrumentu „Łącząc Europę” w wysokości 5,35 mld EUR).

⁷ Skonsolidowane sprawozdanie z postępów projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących energii elektrycznej i gazu za rok 2016.

Fundusze spójności UE, w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), również zapewniają wsparcie dla inteligentnych systemów magazynowania i przesyłania energii. Obecnie sześć państw członkowskich⁸ zaplanowało około 2 mld EUR na lata 2014–2020, z czego jedną czwartą bezpośrednio na projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), w którym sektor energetyczny ma obecnie najwyższy udział, uruchomił dodatkowe inwestycje w projekty dotyczące infrastruktury energetycznej, energii odnawialnej i efektywności energetycznej, w tym projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania współfinansowane z instrumentu „Łącząc Europę”. W odniesieniu do pierwszych trzech projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania zatwierdzono łączne środki finansowe z EFIS w wysokości 420 mln EUR, mobilizując inwestycje o łącznej wartości ponad 2 mld EUR. Przypadek korytarza przesyłowego gazu Bułgaria-Rumunia-Węgry-Austria (BRUA), który otrzymał z instrumentu „Łącząc Europę” 179 mln EUR w postaci dotacji na roboty budowlane, a następnie uzyskał dofinansowanie z EFIS w wysokości 100 mln EUR, pokazuje potencjał instrumentu „Łącząc Europę” do lewarowania prywatnych inwestycji w zakresie infrastruktury energetycznej. Dodatkowo 14 projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących energetyki uzyskało pożyczki z EBI, co pokazuje, że dotacje z instrumentu „Łącząc Europę” mogą odgrywać rolę czynnika pobudzającego i przyciągać inwestorów. Ponadto dotacje z instrumentu „Łącząc Europę” na badania pozostają ważnym katalizatorem pomagającym przeprowadzić projekty przez początkowe, bardziej ryzykowne fazy.

Oprócz wsparcia finansowego, realizacja projektów została również przyspieszona dzięki wsparciu regulacyjnemu i ograniczeniu formalności administracyjnych. Jak pokazuje ocena⁹, rozporządzenie TEN-E doprowadziło do przyspieszenia przyznawania pozwoleń, a zatwierdzanie projektów przebiega teraz sprawniej i korzystniej. Środki regulacyjne również zaczęły przyczyniać się do przyspieszonego wdrażania ważnych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Dotychczas 18 projektów gazowych i 6 elektroenergetycznych skorzystało z decyzji w sprawie transgranicznej alokacji kosztów, a trzy projekty uzyskały decyzje inwestycyjne wydane przez krajowe organy regulacyjne. Potencjał rozporządzenia TEN-E nie został jednak w pełni wykorzystany. **Należy dodatkowo zintensyfikować stosowanie przepisów w zakresie TEN-E na poziomie krajowym, aby zapewnić terminową realizację projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.**

Powyższy zestaw narzędzi wdrożony w ramach rozporządzenia TEN-E okazał się przydatny w pokonywaniu barier finansowych i regulacyjnych w przypadku szeregu projektów. Należy jednak poświęcić więcej uwagi bardziej złożonym wyzwaniom infrastrukturalnym. W 2015 r.

⁸ Bułgaria, Republika Czeska, Grecja, Litwa, Polska i Rumunia.

⁹ Załącznik do dokumentu roboczego służb Komisji towarzyszącego rozporządzeniu delegowanemu Komisji (C(2017) 7834).

Komisja zaproponowała¹⁰ bardziej usystematyzowaną formę współpracy regionalnej, w tym na szczeblu politycznym, w celu dostosowania dążeń wszystkich zaangażowanych państw członkowskich i zainteresowanych stron do realizacji kluczowych projektów.

2.2 Pogłębienie współpracy regionalnej – kluczowa rola grup wysokiego szczebla

Dlatego też Komisja utworzyła cztery regionalne grupy wysokiego szczebla, które w krótkim czasie zdołały przyspieszyć rozwój infrastruktury w określonych regionach Europy, stawiając czoła szczególnym wyzwaniom. Grupy wysokiego szczebla przyczyniły się w szczególności do priorytetowego traktowania kluczowych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w regionie. Kluczowym czynnikiem pobudzającym było polityczne i finansowe wsparcie Komisji.

W oparciu o dobre wyniki zakres działalności niektórych grup wysokiego szczebla został rozszerzony o obszerniejsze aspekty polityki energetycznej, w szczególności rynki energii, wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych i efektywność energetyczną. Grupy wysokiego szczebla mogą również przyczynić się do współpracy regionalnej w ramach przygotowywania planów krajowych w zakresie energii i klimatu przewidzianych we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną¹¹.

2.2.1 BEMIP – plan działań w zakresie połączeń międzysystemowych na rynku energii państw bałtyckich

Długoletnia współpraca regionalna w ramach planu działań w zakresie połączeń międzysystemowych na rynku energii państw bałtyckich (BEMIP) przyczyniła się w znacznym stopniu do szybkiego ukończenia kluczowych połączeń elektroenergetycznych, w tym „Nordbalt” (Litwa–Szwecja, 700 MW) i „Litpol Link” (Litwa-Polska, 500 MW). **Powyższe połączenia międzysystemowe praktycznie zakończyły izolację energetyczną państw bałtyckich i połączyły je z resztą Europy.**

Kluczowym priorytetem politycznym pozostaje synchronizacja sieci elektroenergetycznej trzech państw bałtyckich z europejską siecią kontynentalną. Komisja Europejska utrzymuje swoje zaangażowanie we wspieranie państw bałtyckich w tym zakresie. W tym kontekście ważny krok naprzód stanowi badanie, które jest obecnie prowadzone przez operatorów systemów przesyłowych z Litwy, Łotwy, Estonii i Polski oraz z udziałem europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej (ENTSO-E). Jednocześnie jest to dobry moment, aby region mógł zacząć wykorzystywać swój morski potencjał energetyczny.

Grupa wysokiego szczebla ds. BEMIP nadała nowy impet rozwojowi gazowych połączeń międzysystemowych niezbędnych do zakończenia izolacji gazowej trzech państw bałtyckich i Finlandii. Połączenie międzysystemowe Polska–Litwa (GIPL) i połączenie

¹⁰ COM(2015) 82 final z 25.2.2015; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM%3A2015%3A82%3AFIN>.

¹¹ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zarządzania unią energetyczną – COM(2016) 759 z 23.2.2017.

międzysystemowe Estonia–Finlandia (Balticconnector) uzyskały wsparcie finansowe za pośrednictwem instrumentu „Łącząc Europę”, a stosowne dokumenty podpisano w obecności szefów państw i rządów oraz przewodniczącego Komisji. **Obecnie kluczowe znaczenie ma zagwarantowanie, aby oba projekty zostały ukończone bez opóźnień.**

Ogółem UE wniosła około 740 mln EUR z instrumentu „Łącząc Europę” i około 430 mln EUR z EFRR na realizację infrastruktury energetycznej w regionie BEMIP.

Kolejne kroki i kluczowe etapy

- Porozumienie polityczne w sprawie synchronizacji i dalszych działań w 2018 r.;
- Zakończenie kluczowych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących gazu do 2021 r., w szczególności połączenia międzysystemowego Polska–Litwa (GIPL) i połączenia międzysystemowego Estonia–Finlandia (Balticconnector).

2.2.2 Wdrażanie deklaracji madryckiej w Europie Południowo-Zachodniej

Znaczący postęp osiągnięto również w Grupie Wysokiego Szczebla ds. Połączeń Międzysystemowych dla Europy Południowo-Zachodniej w integracji Półwyspu Iberyjskiego z europejskim wewnętrznym kontynentalnym rynkiem energii. W 2015 r. przy wsparciu Komisji Europejskiej wdrożono projekt „INELFE”, podwajający przepustowość elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych między Hiszpanią a Francją, i działa on obecnie przy pełnych zdolnościach przesyłowych.

Mimo to **konieczne są dalsze działania, aby wdrożyć deklarację madrycką, w pełni zintegrować Półwysep Iberyjski z wewnętrznym rynkiem energii elektrycznej i umożliwić wykorzystanie potencjału jego odnawialnych źródeł energii.**

Linia Zatoki Biskajskiej – nowe elektroenergetyczne połączenie międzysystemowe z technologicznie trudnym odcinkiem podmorskim o długości około 280 km i dwiema stacjami przekształtnikowymi – musi być traktowana priorytetowo nie tylko przez podmioty ją realizujące, ale również przez organy regulacyjne i organy udzielające pozwoleń, tak aby zapewnić jej terminowe ukończenie najpóźniej do 2025 r. Projekt ponownie podwoi przepustowość połączeń międzysystemowych między obu państwami, zwiększając moc przesyłową do 5 000 MW. Należy zwrócić uwagę na postępy w dwóch projektach przebiegających przez Pireneje, które mogą zwiększyć moc do 8 000 MW i umożliwić Półwypowi Iberyjskiemu pełne korzystanie z rynku wewnętrznego. Należy kontynuować finalizację trwających obecnie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania między Hiszpanią a Portugalią, aby mogły one zostać oddane do użytku zgodnie z planem do końca 2018 r.

Poczyniono również pewne postępy w realizacji deklaracji madryckiej z 2015 r. w odniesieniu do budowy wschodniej osi gazowej od Półwyspu Iberyjskiego do Francji. W 2016 i 2017 r. przeprowadzono prace przygotowawcze w celu przygotowania decyzji

w sprawie stopniowego rozwoju kluczowego projektu Midcat¹², w tym jego pierwszego etapu zwanego projektem STEP¹³.

Kolejne kroki i kluczowe etapy

- szczyt polityczny wysokiego szczebla w 2018 r. w sprawie dalszych działań w zakresie realizacji deklaracji madryckiej;
- ostateczna decyzja inwestycyjna w sprawie projektu w Zatoce Biskajskiej na początku 2018 r. oraz rozpoczęcie prac w 2019 r.;
- rozpoczęcie procesu udzielania pozwoleń na dwa elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe przez Pireneje w 2018 r.;
- decyzja w sprawie kolejnych etapów projektu STEP będącego pierwszym etapem projektu MIDCAT w 2018 r.;
- ukończenie połączenia międzysystemowego Portugalia–Hiszpania w 2019 r.

2.2.3 CESEC – gazowe połączenia międzysystemowe w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej

Postępy poczyniono również w regionie Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej (CESEC), który w przeszłości był podatny na zakłócenia w dostawach i który ma nadal wyższe ceny gazu niż Europa Zachodnia pomimo bliskości geograficznej jej głównego dostawcy gazu.

W 2016 i 2017 r. grupa wysokiego szczebla poczyniła znaczne postępy w priorytetowych projektach gazowych CESEC, w szczególności w odniesieniu do połączenia międzysystemowego Bułgaria–Rumunia–Węgry–Austria (BRUA) oraz w odniesieniu do pierwszych etapów rozbudowy bułgarskiej sieci. Protokół ustaleń z 2017 r. dotyczący przepływów zwrotnych między Chorwacją i Węgrami, który umożliwi swobodny przepływ gazu, w szczególności z terminalu LNG na wyspie Krk, jest przykładem konstruktywnej współpracy regionalnej. W roku 2018 **kluczowe znaczenie ma jednak realizacja bez dalszej zwłoki pozostałych trzech priorytetowych projektów korzystających z europejskiego wsparcia** w celu zapewnienia dostępu do zdywersyfikowanych źródeł gazu w regionie. Priorytetem na 2018 r. jest zatem zagwarantowanie, aby budowa terminalu LNG w Chorwacji (Krk LNG), połączenia międzysystemowego Grecja–Bułgaria i połączenia międzysystemowego Bułgaria–Serbia rozpoczęła się zgodnie z zakładanym obecnie planem. Wymaga to ciągłego wsparcia politycznego, tak aby zapobiegać wszelkim przeszkodom mogącym opóźnić terminowe ukończenie tych projektów i usuwać takie przeszkody.

Bazując na związanych z gazem sukcesach, w 2017 r. Komisja, państwa członkowskie CESEC i umawiające się strony Wspólnoty Energetycznej zawarły protokół ustaleń, w którym dołączono CESEC do rynku i infrastruktury energii elektrycznej, założeń efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz przewidziano konkretne działania służące osiągnięciu wydajnego, skutecznie połączonego międzysystemowego rynku energii

¹² Wschodnia oś gazowa między Hiszpanią i Francją.

¹³ Południowy tranzyt Pirenejów Wschodnich.

elektrycznej w regionie. Ponadto grupa wysokiego szczebla zgodziła się też na rozszerzenie zakresu geograficznego swojej działalności na całe Bałkany Zachodnie.

Kolejne kroki i kluczowe etapy

- porozumienie na początku 2018 r. między organizatorami projektów w Serbii i Bułgarii w sprawie działań wdrożeniowych dotyczących połączenia międzysystemowego Bułgaria–Serbia;
- ostateczna decyzja inwestycyjna w sprawie terminalu LNG na wyspie Krk wiosną 2018 r.;
- rozpoczęcie budowy rumuńskiej części korytarza Bułgaria–Rumunia–Węgry–Austria (BRUA) na początku 2018 r. oraz połączenia międzysystemowego Grecja–Bułgaria w czerwcu 2018 r.;
- spotkanie ministerialne w Sofii podczas bułgarskiej prezydencji UE, którego celem będzie zapewnienie nowego impulsu dla działań w obszarach CESEC.

2.2.4 Współpraca w dziedzinie energetyki w ramach mórz północnych

W 2016 r. podpisano protokół ustaleń w sprawie mórz północnych, w którym promuje się integrację morskiej energii wiatrowej i zwiększenia mocy międzysystemowych połączeń. W 2017 r. rozpoczęto prace nad zoptymalizowanym regionalnie systemem morskiej energii wiatrowej przy założeniu jego minimalnych kosztów, tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego oraz wykorzystania wiodącej pozycji UE w tej dziedzinie przemysłu.

Aby zapewnić konkretne postępy, uzgodniono skoncentrowanie się na innowacyjnych projektach, które tworzą efekty synergii między różnymi elementami systemu energetycznego, w szczególności poprzez połączenie wytwarzania i przesyłu energii ze źródeł odnawialnych. Publiczne i prywatne zainteresowane podmioty będą współpracować w celu ustanowienia ram prawnych i regulacyjnych sprzyjających rozwojowi takich projektów oraz w celu ułatwiania współpracy i koordynacji między twórcami projektów. Zidentyfikowano cztery klastry, w tym Belgia–Holandia–Zjednoczone Królestwo, Zatoka Niemiecka i środkowa część Morza Północnego. Dla każdego klastra zostanie utworzona grupa zainteresowanych stron, aby zapewnić pełne zaangażowanie wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Kolejne kroki i kluczowe etapy

- przyjęcie w 2018 r. planu działania w zakresie infrastruktury/sieci energii morskiej Morza Północnego;
- posiedzenie ministerialne w maju/czerwcu 2018 r. w celu zwiększenia zaangażowania politycznego w kontekście gwałtownie zmniejszających się kosztów morskiej energii wiatrowej.

2.3 Przyjęcie bardziej długofalowej perspektywy w naszej polityce dotyczącej infrastruktury

Zestaw narzędzi TEN-E i ściślejsza współpraca regionalna skutecznie przyczyniły się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa dostaw gazu i zwiększenia dywersyfikacji w narażonych na zagrożenia regionach Europy. Obecnie Europa znajduje się w lepszej

sytuacji dzięki ukończonym gazowym projektom będącym przedmiotem wspólnego zainteresowania, takim jak gazociąg Kłajpeda–Kiemenai niezbędny do prawidłowego funkcjonowania terminalu LNG w Kłajpedzie (Litwa).

Sieć gazowa stała się bardziej stabilna, a prawie wszystkie państwa członkowskie¹⁴ spełniają kryterium N-1¹⁵ i mają już dostęp do dwóch źródeł gazu. W tym kontekście szczególną uwagę należy zwrócić na sytuację Bułgarii i Finlandii. Jeżeli projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania zostaną terminowo zrealizowane, w zasadzie wszystkie państwa członkowskie, z wyjątkiem Malty i Cypru, powinny do 2022 r. mieć dostęp do trzech źródeł gazu. **Jeżeli państwa członkowskie, organizatorzy, organy regulacyjne i zainteresowane strony zaangażują się w koniecznym zakresie, można będzie w znacznym stopniu rozwiązać problem pozostałych wąskich gardeł około 2020 r. lub nieco później** poprzez ukończenie realizowanych już projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Projekty gazowe stanowiły dotychczas znaczącą część zarówno pod względem liczby, jak i przyznanych środków finansowych, ponieważ pilnym priorytetem było zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego narażonych na zagrożenia państw członkowskich i regionów. Dlatego do 2022/2025 r. Europa powinna stworzyć sieć gazową mającą skuteczne połączenia międzysystemowe i odporną na sytuacje kryzysowe. W nadchodzących latach projekty dotyczące energii elektrycznej będą coraz ważniejsze dla transgranicznego włączenia odnawialnych źródeł energii, w tym cyfryzacji i rozwoju inteligentnych sieci.

Przygotowanie europejskiej sieci elektroenergetycznej do transformacji energetyki będzie wymagało dalszych działań, prowadzonych równolegle z wdrażaniem zmienionych przepisów dotyczących rynku energii elektrycznej, określonych przez Komisję w pakiecie dotyczącym czystej energii. Dlatego prace nad niezbędnymi połączeniami międzysystemowymi muszą przyspieszyć. Niewystarczające obecnie poziomy połączeń międzysystemowych takich regionów jak Półwysep Iberyjski stanowią przeszkodę dla dalszego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych i dalszego ujednolicenia cen. To samo dotyczy powolnych postępów w zakresie rozbudowy sieci wewnętrznej, na przykład między północą a południem Niemiec. Polityczne zaangażowanie w usuwanie tych ograniczeń musi być niezachwiane. Ogólnie rzecz biorąc, scenariusz zakładający duży udział odnawialnych źródeł energii będzie oznaczał ponad dwukrotne zwiększenie koniecznych inwestycji w międzysystemowe połączenia¹⁶.

Rola energii elektrycznej, w przypadku której energia ze źródeł odnawialnych będzie stanowić połowę produkcji energii elektrycznej do 2030 r., będzie w coraz większym stopniu powodować obniżenie emisyjności sektorów dotychczas zdominowanych przez paliwa kopalne, na przykład transportu, przemysłu oraz sektora ogrzewania i chłodzenia. Ponadto

¹⁴ Z wyłączeniem państw członkowskich, tj. Cypru, Luksemburga, Malty, Słowenii i Szwecji, które korzystają z derogacji.

¹⁵ Kryterium N-1 oznacza, że sieć musi być w stanie wytrzymać (czasową) utratę największego elementu w sieci.

¹⁶ „European Energy Industry Investments” (europejskie inwestycje w przemysł energetyczny), badanie dla komisji ITRE, 2017
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/595356/IPOL_STU\(2017\)595356_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/595356/IPOL_STU(2017)595356_EN.pdf).

należy położyć nacisk na rozwój elektroenergetycznych sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, cyfryzację i rozwój inteligentnych sieci, wdrażanie nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych, w szczególności w obszarze magazynowania energii elektrycznej, oraz skutki konsumpcji własnej.

Powyższe wyzwania muszą znaleźć pełne odzwierciedlenie w przyszłej orientacji polityki UE w zakresie infrastruktury. Oczekuje się postępów przy kolejnych projektach w tych obszarach w latach 2019–2020, a dążenie to w pełni odzwierciedla budżet instrumentu „Łącząc Europę” z wykorzystaniem środków przesuniętych w czasie. Jako że stopień realizacji projektów jest coraz bardziej zaawansowany, więcej projektów związanych z energią elektryczną może otrzymać finansowanie również z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, w tym w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS). Trzeci wykaz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, przyjęty wraz z niniejszym komunikatem, stanowi ważny krok w tej zmianie orientacji.

Jako że transeuropejskie sieci transportowe, energetyczne i telekomunikacyjne są w znacznej mierze współzależne, a naturalne efekty synergii są obecne w każdym z tych sektorów, należy je lepiej wykorzystywać. Na przykład w przypadku sieci energetycznych należy szybciej sprostać wyzwaniu cyfryzacji. Cyberbezpieczeństwo jest nadrzędnym priorytetem we wszystkich sektorach TEN (i poza nimi) i powinno stanowić nieodłączny element każdej inwestycji realizowanej w tych trzech sektorach. Elektromobilność będzie wymagać gęstej sieci punktów ładowania wzdłuż autostrad i w miastach. Duże porty mogą przekształcić się w centra obsługujące również funkcjonowanie morskich odnawialnych źródeł energii.

3. Trzeci wykaz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania jest lepiej ukierunkowany na długoterminowe cele UE

Trzeci unijny wykaz zawiera 173 projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym 106 projektów dotyczących przesyłu i magazynowania energii elektrycznej, 4 projekty dotyczące wdrażania inteligentnych sieci, 53 projekty dotyczące gazu, 6 projektów dotyczących ropy naftowej, a także – po raz pierwszy – 4 projekty transgranicznych sieci dwutlenku węgla. Wykaz ten został przyjęty przy jednogłośnie poparciu wszystkich państw członkowskich, co jest wyrazem wspólnej woli politycznej.

Zgodnie z unijnym programem obniżenia emisyjności gospodarki polityka TEN-E koncentruje się w coraz większym stopniu na elektroenergetycznych połączeniach międzysystemowych, magazynowaniu energii elektrycznej i projektach inteligentnych sieci.

3.1 Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania w zakresie sieci elektroenergetycznych i inteligentnych sieci służące międzysystemowym połączeniom i rozwojowi inteligentnej sieci stanowiące podstawę transformacji energetyki

Wybrane projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania umożliwią włączenie energii ze źródeł odnawialnych i jej przesył na większe odległości przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa dostaw. W grupie tych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania znajduje się 15 projektów magazynowania energii

elektrycznej, głównie elektrowni szczytowo-pompowych, ale są także projekty wykorzystujące technologię sprężonego powietrza. Lepsze połączenia międzysystemowe, inteligentniejsze sieci i opcje magazynowania zapewnią większą elastyczność, stabilność sieci i umożliwią obsługę obciążeń szczytowych zarówno na poziomie lokalnym, jak i na poziomie ponadregionalnym.

Projekty w dziedzinie elektroenergetyki pomogą również pozostałym państwom członkowskim w osiągnięciu lub zbliżeniu się do docelowego poziomu 10 % w zakresie połączeń międzysystemowych do 2020 r. oraz przyczynią się do osiągnięcia nowego docelowego poziomu w zakresie połączeń międzysystemowych na rok 2030. Ponadto projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania w zakresie energii elektrycznej przyczynią się do realizacji celów uzgodnionych przez grupy wysokiego szczebla, w szczególności:

- W regionie objętym BEMIP wybrane projekty umożliwią synchronizację danej sieci elektroenergetycznej z siecią elektroenergetyczną UE.
- W Europie Zachodniej projekty elektroenergetyczne będące przedmiotem wspólnego zainteresowania umożliwią również lepszą integrację Półwyspu Iberyjskiego z Francją i resztą Europy, a tym samym ułatwią dalsze włączanie odnawialnych źródeł energii; zapewnią one też pierwsze, bezpośrednie połączenie międzysystemowe Irlandii z Europą kontynentalną (połączenie celtyckie).
- W regionie CESEC wybrane projekty usprawnią sieci elektroenergetyczne, tak aby poprawić połączenia międzysystemowe, umożliwić skuteczne transakcje handlowe i umożliwić krajom wykorzystanie ich istotnego potencjału w zakresie odnawialnych źródeł energii.
- W odniesieniu do mórz północnych nacisk kładzie się na możliwości morskiej sieci energetycznej wykorzystania jak największej ilości odnawialnych źródeł energii w sposób efektywny kosztowo. Celem jest połączenie zasobów i środków finansowych poprzez rozwój wspólnej sieci morskiej.

Nowy wykaz zawiera 4 projekty inteligentnych sieci. Wspólny projekt Chorwacji i Słowenii zapewni większą stabilność sieci i umożliwi wdrożenie produkcji większej ilości energii ze źródeł odnawialnych oraz reakcję popytu. Wspólny projekt Republiki Czeskiej i Słowacji rozwiąże problem stabilności sieci od poziomu przesyłu do poziomu dystrybucji. Dwa pozostałe projekty między Austrią a Włochami oraz Francją a Niemcami mają na celu rozwiązywanie problemów związanych z funkcjonowaniem sieci w scenariuszach silniejszego powiązania sektorów, obejmujących na przykład elektryfikację transportu, a także, w przypadku projektu francusko-niemieckiego, współdziałanie z sektorem grzewczym oraz większe zaangażowanie klientów.

3.2 Bardziej ukierunkowane projekty gazowe wychodzące naprzeciw pozostałym potrzebom w zakresie bezpieczeństwa dostaw

Europa musi zapewnić terminową realizację kluczowych projektów gazowych, aby zakończyć izolację energetyczną regionu wschodniego Morza Bałtyckiego, zwiększyć

bezpieczeństwo dostaw w środkowej i południowo-wschodniej części Europy oraz połączyć Półwysep Iberyjski z europejskim rynkiem energii.

Powinno temu towarzyszyć bardziej efektywne i zoptymalizowane na poziomie regionalnym wykorzystanie istniejącej infrastruktury oraz skuteczniejsze egzekwowanie środków prawnych i regulacyjnych. Oprócz określonych już priorytetów konieczne jest ostrożne podejście do nowych inwestycji w celu uniknięcia nadmiernych inwestycji i ryzyka aktywów osieroconych, które powodowałyby dodatkowe obciążenie dla konsumentów. Wyrazem tego podejścia jest trzeci wykaz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, na którym liczba projektów gazowych zmniejszyła się z 77 do 53.

3.3 Pierwsze wskazane projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczące transportu dwutlenku węgla

Po raz pierwszy unijny wykaz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania zawiera 4 projekty w dziedzinie sieci transportu dwutlenku węgla. Projekty są zlokalizowane w regionie mórz północnych i obejmują Belgię, Niemcy, Niderlandy, Zjednoczone Królestwo i Norwegię. Są one szczególnie ważne w energochłonnym przemyśle jako sposób na dalsze ograniczenie jego śladu węglowego.

4. Realizacja docelowych poziomów w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych na lata 2020 i 2030

4.1 Docelowy poziom w zakresie połączeń międzysystemowych na rok 2020

Dzięki docelowemu poziomowi 10 % w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych realizacja kluczowych projektów transgranicznych otrzymała polityczny impuls. Wdrożenie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania doprowadziło w ostatnich latach do zwiększenia poziomów połączeń międzysystemowych.

Tabela 2: Poziomy połączeń międzysystemowych państw członkowskich w 2017 r. i 2020 r.

Państwo	Poziomy połączeń międzysystemowych w 2017 r.	Oczekiwane poziomy połączeń międzysystemowych w 2020 r. ¹⁷
AT	15 %	32 %
BE	19 %	33 %
BG	7 %	18 %
CY	0 %	0 %
CZ	19 %	23 %
DE	9 %	13 %
DK	51 %	59 %

¹⁷ Według oceny TYNDP 2016 i ENTSO-E Wizja 2020.

EE	63 %	76 %
ES	6 %	6 %
FI	29 %	19 %
FR	9 %	12 %
UK	6 %	8 %
EL	11 %	15 %
HR	52 %	102 %
HU	58 %	98 %
IE ¹⁸	7 %	18 %
IT	8 %	10 %
LT	88 %	79 %
LU	109 %	185 %
LV	45 %	75 %
MT	24 %	24 %
NL	18 %	28 %
PL	4 %	8 %
PT	9 %	21 %
RO	7 %	15 %
SE	26 %	28 %
SI	84 %	132 %
SK	43 %	59 %

Obecnie 17 państw członkowskich osiągnęło już cel 10 % i czerpie korzyści z poprawy obrotu handlowego i obniżenia cen hurtowych. Siedem kolejnych państw członkowskich – Bułgaria, Niemcy, Francja, Irlandia, Włochy, Portugalia i Rumunia – znajduje się na ścieżce do osiągnięcia celu 10 % do 2020 r. poprzez ukończenie projektów będących obecnie w trakcie realizacji. **Potrzebne są jednak dodatkowe wysiłki na rzecz włączenia w szczególności Półwyspu Iberyjskiego (połączenia międzysystemowe Portugalia–Hiszpania i Hiszpania–Francja), Europy Południowo-Wschodniej, a także Polski i Irlandii (celtyckie połączenie międzysystemowe z Francją będzie pierwszym łącznikiem między Irlandią a kontynentem).**

4.2 Docelowy poziom w zakresie połączeń międzysystemowych na rok 2030

Przywołując konkluzje z posiedzeń Rady Europejskiej w marcu i czerwcu 2014 r., w których podkreślono potrzebę zapewnienia pełnego udziału wszystkich państw członkowskich w wewnętrznym rynku energii, Rada Europejska wezwała Komisję w październiku 2014 r. „do regularnego składania sprawozdań Radzie Europejskiej w celu osiągnięcia poziomu

¹⁸ Gdy Zjednoczone Królestwo opuści Unię Europejską, Irlandia będzie miała poziom 0 % połączeń międzysystemowych do 2025 r., kiedy to oczekiwane jest ukończenie celtyckiego połączenia międzysystemowego między Irlandią a Francją.

docelowego w wysokości 15 % do 2030 r., zgodnie z propozycją Komisji¹⁹. Oba cele [na lata 2020 i 2030] zostaną osiągnięte poprzez realizację projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania”.

W związku z tym Komisja utworzyła grupę ekspertów złożoną z 15 czołowych ekspertów z całej Europy, a grupa ta będzie doradzała w sprawie osiągnięcia i operacjonalizacji docelowego poziomu 15 % w zakresie połączeń międzysystemowych na 2030 r. Grupa ekspertów ukończyła swoje sprawozdanie na ten temat we wrześniu²⁰.

W sprawozdaniu grupy ekspertów potwierdzono wyzwania związane z szybko zmieniającą się sytuacją na rynku energii. Zaleca się w nim dokonanie oceny konieczności dalszego zwiększania przepustowości połączeń międzysystemowych przy użyciu różnych wskaźników i progów, tak aby przedstawić w bardziej szczegółowy sposób różne realia rynku energii państw członkowskich i różne role, jakie połączenia międzysystemowe odgrywają we wspieraniu realizacji wewnętrznego rynku energii, co umożliwi włączenie energii ze źródeł odnawialnych i zapewni bezpieczeństwo dostaw.

W świetle zaleceń grupy Komisja proponuje operacjonalizację celu 15 % w zakresie połączeń międzysystemowych poprzez zestaw dodatkowych i bardziej szczegółowych progów, które służą jako wskaźniki pilnej potrzeby działań i które uwzględniają trzy główne cele europejskiej polityki energetycznej: zwiększenie konkurencyjności poprzez integrację rynku, zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw i osiągnięcie celów klimatycznych dzięki większemu wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Państwa członkowskie, OSP/organizatorzy, organy regulacyjne i instytucje europejskie powinny podjąć działania, jeśli zostanie uruchomiony którykolwiek z następujących trzech progów:

- Dobrze funkcjonujący rynek wewnętrzny powinien skutkować konkurencyjnymi cenami energii elektrycznej dla wszystkich Europejczyków. Państwa członkowskie powinny zatem dążyć do **minimalizacji różnic w hurtowych cenach rynkowych**. Priorytetowo należy traktować dodatkowe połączenia międzysystemowe, jeżeli różnica cen przekracza **orientacyjny próg 2 EUR/MWh** między państwami członkowskimi, regionami lub obszarami rynkowymi, tak aby wszyscy konsumenci korzystali z rynku wewnętrznego w porównywalny sposób. Im większa różnica cen, tym większa potrzeba podjęcia pilnych działań.
- Każde państwo członkowskie powinno zapewnić zaspokojenie zapotrzebowania szczytowego we wszystkich warunkach poprzez połączenie krajowych zdolności produkcyjnych i importu. Dlatego też państwa, w których **nominalna zdolność przesyłowa połączeń międzysystemowych wynosi poniżej 30 % ich zapotrzebowania**

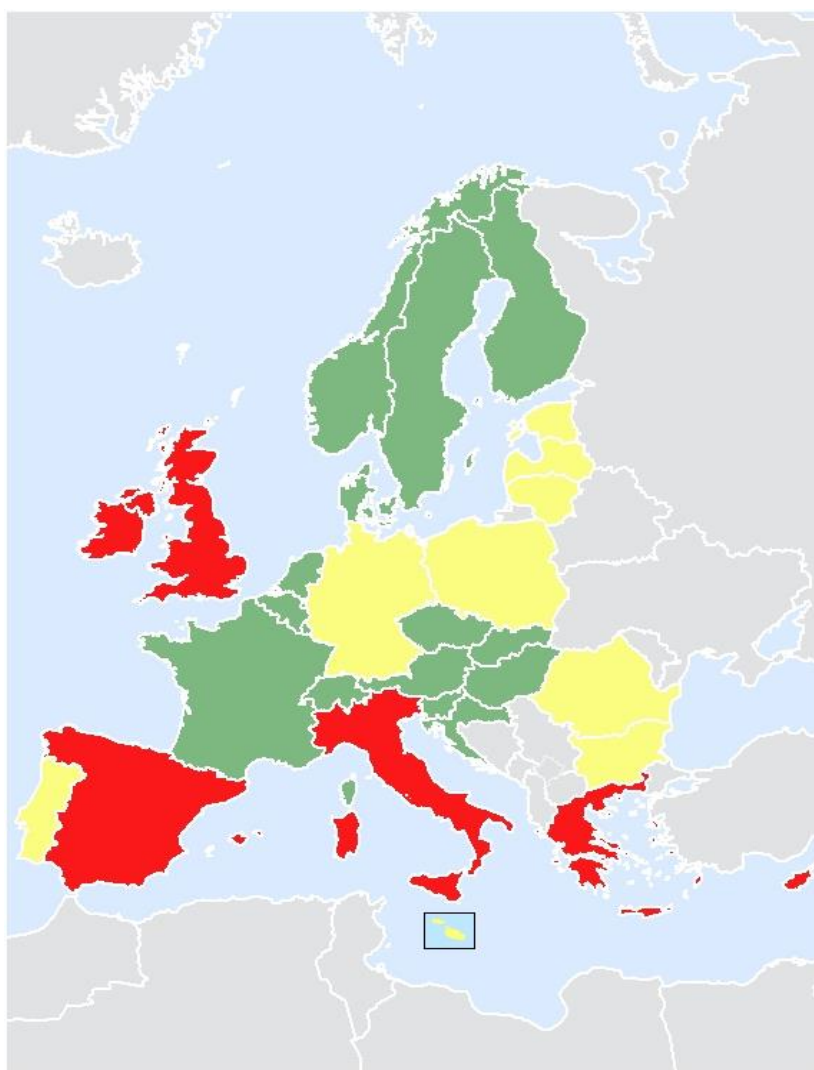
¹⁹ Zob. dokument COM(2014) 330, w którym Komisja zaproponowała „podwyższenie obecnego celu 10 % połączeń międzysystemowych do 15 % do roku 2030 przy uwzględnieniu kosztów i możliwości wymiany handlowej w odpowiednich regionach”.

²⁰ Sprawozdanie grupy ekspertów jest dostępne na stronie internetowej:
<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/projects-common-interest/electricity-interconnection-targets/expert-group-electricity-interconnection-targets>.

szczytowego, powinny pilnie przeanalizować możliwości rozwoju dalszych połączeń międzysystemowych.

- Dalsze wprowadzanie energii ze źródeł odnawialnych nie powinno być utrudnione z powodu braku zdolności eksportowych. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych w dowolnym państwie członkowskim powinno być wykorzystywane optymalnie w całej Europie. Dlatego też państwa, w których **nominalna zdolność przesyłowa połączeń międzysystemowych wynosi poniżej 30 % ich zainstalowanej mocy wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych**, powinny pilnie przeanalizować możliwości rozwoju dalszych połączeń międzysystemowych.

Mapa wskazująca, w jaki sposób państwa członkowskie, Szwajcaria i Norwegia osiągają trzy progi

Kolor zielony: spełniają wszystkie trzy progi

Kolor żółty: spełniają dwa z progów

Kolor czerwony: spełniają jeden z progów lub nie spełniają żadnego

Projektom, które są niezbędne, aby państwa członkowskie lub region osiągnęły którykolwiek z trzech progów, należy nadać odpowiednią rangę, między innymi zgodnie z procedurami przewidzianymi w rozporządzeniu TEN-E. Jako że realizacja tych projektów wymaga pełnego zaangażowania po obu stronach granicy, **Komisja wzywa państwa członkowskie do priorytetowego traktowania rozwoju połączeń międzysystemowych z tymi państwami sąsiadującymi, które są poniżej któregośkolwiek z powyższych progów, w duchu solidarności i współpracy.**

Projekty te będą ściśle monitorowane przez grupy wysokiego szczebla ustanowione w ramach polityki TEN-E i będą korzystać z powstałego wsparcia politycznego. Komisja wzywa ENTSO-E do corocznego mierzenia poziomów elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych oraz do składania sprawozdań Komisji i ACER. Sprawozdanie, które powinno uwzględniać objaśnione powyżej nowe wskaźniki mające osiągnąć poziomy docelowe 10 % i 15 %, powinno zostać włączone do sprawozdania o stanie unii energetycznej i omówione na spotkaniu grup wysokiego szczebla oraz Grupy Koordynacyjnej ds. Energii Elektrycznej, jak również na corocznym Forum Infrastruktury Energetycznej w Kopenhadze.

Ponadto Komisja zaleca, aby państwa członkowskie uwzględniły nowe podejście i progi dotyczące osiągnięcia docelowego poziomu 15 % w przypadku połączeń międzysystemowych podczas opracowywania zintegrowanych krajowych planów energetycznych i klimatycznych na podstawie proponowanego rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną. Obejmuje to w szczególności opisanie głównych istniejących i planowanych polityk i środków w celu ułatwienia uzyskania pilnych połączeń międzysystemowych, ale również konsultacje z sąsiadującymi państwami członkowskimi i innymi państwami członkowskimi wyrażającymi zainteresowanie tymi elementami w kontekście współpracy regionalnej. Komisja uwzględni również nowe podejście i progi przy opracowywaniu zaleceń dotyczących projektu zintegrowanych krajowych planów w zakresie energii i klimatu.

Poza szybkim ukończeniem brakujących łączy infrastrukturalnych **najważniejszą kwestią jest lepsze wykorzystanie istniejących połączeń międzysystemowych.** W tym kontekście Komisja przypomina o znaczeniu pełnego wdrożenia przez wszystkie państwa członkowskie przepisów dotyczących rynku wewnętrznego. Ponadto we wnioskach dotyczących struktury rynku w ramach pakietu dotyczącego czystej energii Komisja zaproponowała bardziej skuteczne przepisy, które mogą zapewnić większą przepustowość istniejących połączeń międzysystemowych, a także zwiększyć zachętę dla operatorów sieci do reinwestowania opłat z tytułu alokacji zdolności przesyłowych w nowe linie.

5. Wnioski

Wraz z szybkim osiągnięciem porozumienia w sprawie udoskonalonych ram prawnych, zaproponowanych w pakiecie „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, kluczowymi warunkami skutecznego przeprowadzenia transformacji energetyki i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego są szybkie postępy w budowie i modernizacji niezbędnej infrastruktury fizycznej.

Unia Europejska wdrożyła skuteczną politykę w zakresie infrastruktury energetycznej, która zaczęła przynosić efekty. Choć postępy są obiecujące, do ukończenia pozostaje nadal większość brakujących połączeń infrastrukturalnych. Należy zatem kontynuować i przyspieszyć działania na wszystkich szczeblach – politycznym, technicznym i finansowym.

Realizacja celów na 2020 r. i 2030 r. w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych na poziomie 10 % i 15 %, zgodnie z ustaleniami Rady Europejskiej, pozostaje nieodzowna, jeżeli Europa ma w pełni wykorzystać potencjał swoich odnawialnych źródeł energii przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw i konkurencyjności. W komunikacie z 2015 r. uwzględniono konieczność posiadania dobrze połączonych i zintegrowanych sieci transeuropejskich, które mają służyć skutecznemu przeprowadzeniu transformacji energetyki. W niniejszym komunikacie proponuje się zatem nowe podejście i zestaw progów, które mogą uruchamiać działania państw członkowskich, organów regulacyjnych i organizatorów projektów polegające na zbadaniu i dopracowaniu połączeń międzysystemowych w celu pogłębienia integracji rynku, poprawy bezpieczeństwa dostaw oraz zapewnienia niezbędnej infrastruktury pomagającej osiągnąć cel na 2030 r. w zakresie udziału energii odnawialnej.

Będzie to również wymagało modernizacji naszych sieci elektroenergetycznych, obejmującej cyfryzację i tworzenie inteligentnych sieci, a to przyczyni się do inteligentnego powiązania sektorów. Będzie to kluczowy obszar docelowy programu TEN-E w nadchodzących latach, a przyjęty dziś trzeci wykaz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania stanowi ważny krok w tym kierunku.

Pakiet dotyczący unii energetycznej i czystej energii dla wszystkich Europejczyków dał obecnie wyraźny impuls do przyspieszenia budowy kluczowych sieci energetycznych w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw i ułatwienia przejścia na czystą energię.